

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
TEISĖS IR TEISĖTVARKOS KOMITETAS**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 239 6796 Faksas (8 5) 239 6469 El. p. teiseskt@lrs.lt

Seimo posėdžių sekretariatui

2014-10-23 Nr. V-2014-6150

**DĖL KOMITETO 2014 M. IV (PAVASARIO) SESIJOS
VEIKLOS ATASKAITOS**

Siunčiame Jums Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto (toliau – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, Komitetas) 2014 m. IV (pavasario) sesijos veiklos ataskaitą.

PRIDEDAMA. Ataskaita, 14 lapų.

Komiteto pirmininkas

Julius Sabatauskas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
TEISĖS IR TEISĖTVARKOS KOMITETO**

2014 M. IV (PAVASARIO) SESIJOS VEIKLOS

ATASKAITA

2014-03-10 – 2014-09-09

I. BENDROJI INFORMACIJA

1. Įstatymų ir kitų teisės aktų projektų svarstymas		
1.1	Seimo pavedimai komitetui, viso	222
	iš jų: kaip pagrindiniam komitetui	153
	iš jų 32 dėl atitikimų Konstitucijai	
	kaip papildomam komitetui	69
	iš jų 41 dėl Konstitucinio Teismo nutarimų	
1.2	Svarstyta labai aktualių ir aktualių pasiūlymų priimti ES teisės aktus, pateikta išvadų dėl subsidiarumo ir proporcingumo	9
1.3.	Komiteto sprendimu ir/ar Seimo valdybos sprendimu sudarytos darbo grupės teisės aktų projektams rengti	1
2. Posėdžiai ir klausymai		
2.1	Komiteto posėdžiai, viso	20
	iš jų: bendri su kitais komitetais	-
	uždari	2
2.2	Klausymai	64
3. Parlamentinė kontrolė		
3.1	Svarstyta parlamentinės kontrolės klausimų	73
4. Pareiškimų ir raštų nagrinėjimas		
4.1	Gauta pareiškimų, raštų ir kitų dokumentų (<i>pagal PVKIS duomenis komitete</i>)	621
4.2	Parengta atsakymų ir raštų (<i>pagal PVKIS duomenis komitete</i>)	274
5. Renginiai		
5.1	Surengta konferencijų, seminarų, diskusijų, parodų ir kitų renginių	2
6. Tarptautiniai ryšiai		
6.1	Surengta vizitų	1
6.2	Priimta delegacijų	3

II. AKTUALIAUSI ATLIKTI DARBAI

1. PRIIMTI SVARBIAUSI TEISĖS AKTAI

1.1.-1.6. Priimtas Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.46, 2.66, 2.70, 2.75, 2.106 ir 2.108 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XII-1064 bei jį lydintieji įstatymai. (Nr. XII-1065-1079). Įstatymu keičiamas neveikiančių juridinių asmenų likvidavimo Juridinių asmenų registro tvarkytojo iniciatyva reglamentavimas, t.y., atsisakoma teisminių procedūrų ir likvidatoriaus, o sprendimą likviduoti juridinį asmenį Juridinių asmenų registro tvarkytojo iniciatyva pavedama priimti Juridinių asmenų registro tvarkytojui.

Įstatymo tikslas supaprastinti „neveikiančių“ juridinių asmenų likvidavimą ir nustatyti politinių partijų narių sąrašų nepateikimo teisines pasekmes. Iki šiol Juridinių asmenų registro tvarkytojas teise inicijuoti juridinio asmens likvidavimą nesinaudojo, kadangi buvo nustatyta teisminė juridinių asmenų likvidavimo registro tvarkytojo iniciatyva procedūra, tačiau likvidavimui registro tvarkytojo iniciatyva nebuvo skiriama lėšų iš biudžeto.

Priimti su Civilinio kodekso 2.70 straipsnio pakeitimu (įstatymo Nr. XII-1064 lydintieji) susiję įstatymai: Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 37 ir 40 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XII-1067; Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymo 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XII-1068; Lietuvos Respublikos prezidento rinkimų įstatymo 35 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XII-1069; Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 34 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XII-1070; Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 37 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XII-1071.

Įstatymais nustatyta, kad politinėms partijoms Politinių partijų įstatymo nustatyta tvarka vienerius metus nepateikusioms savo narių sąrašų gali būti pradėta likvidavimo procedūra Juridinių asmenų tvarkytojo iniciatyva ir, kad rinkimuose gali dalyvauti politinės partijos, kurios įregistruos ne vėliau kaip likus 185 dienoms iki rinkimų, atitinkanti Politinių partijų įstatymo reikalavimus dėl partijos narių skaičiaus ir neturinti partijos, kuriai inicijuojamas likvidavimas, ar likviduojamos partijos teisinio statuso.

1.7. Priimtas Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 9, 10, 17, 28, 34, 34¹, 36 ir 50 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XII-953. Įstatymu patobulintos atitinkamos Prokuratūros įstatymo nuostatos, suvienodinti atskiri terminai bei sąvokos. Nustatyta, kad teritorinei prokuratūrai vadovauja teritorinės prokuratūros vyriausiasis prokuroras ir jo pavaduotojai pagal kompetenciją, kad asmenų, pretenduojančių į vyriausiojo prokuroro (jo pavaduotojo) pareigas, atrankai atlikti sudaroma Vyriausiųjų prokurorų atrankos komisija, kad ikiteisminio tyrimo įstaigų veiksmus tiriant nusikalstamas veikas koordinuoja ir teritorinių prokuratūrų vyriausiųjų

prokurorų pavaduotojai, panaikintas reikalavimas pretendentai į apylinkės prokuratūros prokurorus turėti 3 metų prokuroro darbo stažą, šis reikalavimas išlieka asmenims, kurie pretenduoja tapti apygardos prokuratūros specializuoto skyriaus prokurorais, taip pat patikslintos Atrankos komisijos funkcijos ir kt.

1.8.-1.9. Priimtas Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XII-969 ir Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 2, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 33 straipsnių, įstatymo priedo pakeitimo ir papildymo ir įstatymo papildymo 6¹, 27¹ straipsniais įstatymo Nr. XII-360 1 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XII-1970. Priimtų įstatymų tikslai sumažinti kelių eismo įvykių, kuriuos sukelia neblaivūs vairuotojai, skaičių, juose nukentėjusių eismo dalyvių skaičių ir formuoti vairuotojų įpročius bei visuomenės požiūrį, kad alkoholio vartojimas ir transporto priemonių vairavimas yra nesuderinami.

Įstatymų uždaviniai - nustatyti 0 promilių leistiną alkoholio koncentraciją biologinėse organizmo terpėse (iškvėptame ore, kraujyje, šlapime, seilėse ar kituose organizmo skysčiuose) pradedantiesiems ir transporto priemonių, kurių didžiausioji leidžiamoji masė didesnė kaip 3,5 t arba kurios turi daugiau kaip 9 sėdimas vietas, taksi automobilių ir motociklų vairuotojams.

1.10.-1.11. Priimti Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 8 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XII-1016 ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 55, 80, 80¹, 149 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 150(1) straipsniu įstatymas Nr. XII-1017. Šie įstatymai buvo priimti, siekiant tiksliau įgyvendinti 2002 m. spalio 23 d. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 8 straipsnio ir 14 straipsnio 3 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“, taip pat remiantis EŽTT praktika. Minėtuose įstatymuose nustatyta, kad įpareigoti atskleisti informacijos šaltinį arba taikyti įstatymuose nustatytas prievartos priemonės, kuriomis siekiama atskleisti informacijos šaltinį, gali tik teismas motyvuotu sprendimu, kai yra šios sąlygos: atskleisti informacijos šaltinį būtina dėl gyvybiškai svarbių ar kitų ypač reikšmingų visuomenės interesų, taip pat siekiant užtikrinti, kad būtų apgintos asmenų konstitucinės teisės ir laisvės ir kad būtų vykdomas teisingumas, ir kai kitomis priemonėmis atskleisti informacijos šaltinį nėra galimybės arba jos jau yra išnaudotos.

1.12. Priimtas Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 9, 185, 186, 275, 276, 283 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas Nr. XII-1080. Šiuo įstatymu įgyvendinta 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR. Įstatymu siekiama geriau apsaugoti ir apginti nukentėjusiųjų asmenų teises

baudžiamajame procese, ypačiai, jeigu dėl apklausos jiems gali būti psichinė trauma ar kitokių sunkių pasekmių, nukentėjusysis teismo nutartimi gali dalyvauti ne visą bylos nagrinėjimo laiką būti apklausiamas per teisėją ir teisme paskelbiamas ikiteisminio tyrimo metu padarytas garso ir vaizdo įrašas, nukentėjusiam nedalyvaujant.

1.13. Priimtas jungtinis Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 41⁵, 112¹⁰, 112¹¹, 172¹⁷, 206⁵, 225, 233, 259¹ straipsnių ir keturioliktojo 1 skirsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 206⁶ straipsniu įstatymas Nr. XII-972. Įstatyme sujungti keli Administracinių teisės pažeidimų kodekso pakeitimų projektai (Nr. XIP-3953, XIIP-1282, XIIP-1397, XIIP-1847). Įstatyme nustatoma administracinė atsakomybė darbdaviui, švietimo įstaigos ar mokslo ir studijų institucijos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui už įstatyme nustatytos pareigos pranešti apie pasikeitusius užsieniečio duomenis nevykdymą, griežtinama administracinė atsakomybė už melagingų duomenų pateikimą kvietimams užsieniečiams atvykti į Lietuvos Respubliką patvirtinti arba pagalbą kitu neteisėtu būdu užsieniečiui gauti dokumentą, patvirtinantį teisę būti ar gyventi Lietuvos Respublikoje.

Darbo laiko apskaitos žiniaraščio forma gali būti patvirtintas ne tik Vyriausybės, bet ir darbdavio, todėl Įstatyme atsisakoma griežto darbo laiko apskaitos žymėjimo tik Vyriausybės patvirtintos formos žiniaraštyje. Siekiant užtikrinti tinkamą Reglamento (EB) Nr. 1371/2007 nuostatų įgyvendinimą, įstatyme taip pat įtvirtinamos didesnės sankcijos (nuo 1 000 iki 3 000 Lt) įmonių vadovams ar jų įgaliotiems asmenims už geležinkelių transporto keleivių teisių pažeidimus. Įstatymu taip pat atlikti redakcinio pobūdžio pakeitimai, susiję su nuorodų į akcinę bendrovę Turto banką pakeitimu nuorodomis į centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoją.

2. PARLAMENTINĖS KONTROLĖS DARBAI

2.1. 2014 m. balandžio 9 d. Teisės ir teisėtvarkos komiteto posėdyje Policijos generalinis komisaras Saulius Skvernelis pristatė 2013 metų policijos įstaigų veiklos ir nusikalstamumo šalyje apžvalgą.

Policijos generalinis komisaras pabrėžė, kad gyventojų pasitikėjimas yra vienas iš svarbiausių policijos veiklos vertinimo kriterijų, akcentavo, kad pagerėjo gyventojų nuomonė daugeliu klausimų, susijusių su viešojo saugumo būklės ir policijos veiklos vertinimu. Saulius Skvernelis pažymėjo, kad ekonominės krizės laikotarpiu, gerokai sumažėjus policijos biudžetui ir 2013 metais planuojant asignavimus, patvirtintas didesnis 2014 metų policijos biudžetas.

Policijos generalinis komisaras akcentavo, kad 2011 m. įgyvendinus *ePolicija* projektą, gyventojams buvo suteikta galimybė elektroninėmis priemonėmis pateikti pranešimus apie teisės pažeidimus, operatyviai gauti informaciją apie tai, kokių imtasi priemonių, o nuo 2013 m. spalio

1 d. policijos elektroninių paslaugų portale *www.epolicija.lt* fiziniai ir juridiniai asmenys gali pateikti prašymus dėl policijos išduodamų licencijų, leidimų ginklams, apsaugos darbuotojų pažymėjimų, kitų dokumentų, susijusių su ginklais, pirotechnikos priemonėmis, asmens ir turto sauga.

Komiteto nariai ir Policijos generalinis komisaras aptarė aktualias policijos veiklos problemas ir galimus jų sprendimo būdus, atkreipdami dėmesį, kad statutinių pareigūnų darbo užmokesčio sistema turi būti kuo skubiau reformuota.

2.2. 2014 m. gegužės 2 d. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kartu su Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetu dalyvavo Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Tarnyba) organizuojamose lauko pratybose paskelbus mobilizaciją. Pratybų tikslas buvo ruošti Tarnybos pajėgas atkurti ir užtikrinti viešąją tvarką ypatingos situacijos metu bei užtikrinti valstybės funkcijų valdymą.

Pratybų metu buvo siekiama praktiškai patikrinti kaip veikia Tarnybos mobilizacinis planas atstatant viešąją tvarką kilus ypatingai situacijai. Taip pat buvo įvertintos Tarnybos pajėgų galimybės reaguoti į priešiško ginkluotų grupuočių veiksmus Lietuvos teritorijoje, priimti mobilizacinę rezervą ir jį parengti užduočių vykdymui, buvo išanalizuotos ir identifikuotos Tarnybos pajėgų stiprybės ir silpnybės vykdant operacijas paskelbus mobilizaciją.

2.3. 2014 m. liepos 9 d. Teisės ir teisėtvarkos komitetas posėdyje domėjosi Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) sprendimais prieš Lietuvos Respubliką, jų vykdymo problematika ir kitais susijusiais klausimais. L. e. p. Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovė Europos Žmogaus Teisių Teisme K. Bubnytė informavo komiteto narius, kad 2013 m. EŽTT buvo gautos 428 peticijos prieš Lietuvą. EŽTT 2013 m. priėmė 12 sprendimų dėl bylų esmės, 2 iš jų nenustatytas nė vienas Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – Konvencija) pažeidimas, ir 4 nutarimus, kuriuose įvairiais pagrindais buvo užbaigtas teisminis procesas bylose prieš Lietuvą. L. e. p. Vyriausybės atstovė EŽTT pažymėjo, kad 2013 m. dėl 6 peticijų prieš Lietuvą buvo priimtas EŽTT nutarimas, kuriuo pareiškėjų skundai dėl nepagrįstai užsitęsusių procesų buvo atmesti, kadangi, atsižvelgdamas į Vyriausybės nuolat teikiamą informaciją apie atitinkamą Lietuvos teismų praktiką, EŽTT pripažino Lietuvoje esant veiksmingą teisinę gynybos priemonę, kurios pareiškėjai nebuvo panaudoję. Bylose prieš Lietuvą buvo konstatuota ir labai rimtų Konvencijoje garantuojamų teisių pažeidimų, pvz., teisės į gyvybę ir kankinimo uždraudimo. L. e. p. Vyriausybės atstovė EŽTT informavo, kad lieka ir kitų opių spręstinių klausimų, ypač susijusių su saugių ir tinkamų kalinimo sąlygų bei teisės į nuosavybę apsaugos nuosavybės teisių atkūrimo ir privatizavimo procesų kontekste. L. e. p. Vyriausybės atstovė EŽTT pateikė informaciją, kad 2013 m. EŽTT sprendimų vykdymas buvo koordinuojamas 39 bylose. Buvo imtasi priemonių, kad būtų įvykdytos visos EŽTT

sprendimuose numatytos individualios priemonės bei pažeidimų priežastis šalinančios bendrosios priemonės. L. e. p. Vyriausybės atstovė EŽTT atkreipė dėmesį į tai, kad sudėtingiausios EŽTT sprendimų vykdymo srities problemos yra susijusios su įstatymų leidėjų delsimu priimti būtinus teisinio reguliavimo pakeitimus, kad pagal EŽTT sprendimus būtų įgyvendintos reikiamos bendrosios priemonės – tai pasakytina apie sprendimą byloje *L. prieš Lietuvą* ir sprendimą byloje *Paksas prieš Lietuvą*. Taip pat buvo pateikta informacija, kad 2013 m. Vyriausybei perduota 16 naujų bylų, nagrinėjamų EŽTT, taip pat toliau buvo tęsiamas darbas su 42 EŽTT dar iki 2013 m. perduotomis bylomis, 16 bylų ataskaitiniais metais sulaukta EŽTT sprendimų ir (arba) nutarimų dėl bylų priimtumo ir (arba) esmės. Pastaraisiais metais stebima nauja tendencija, kad EŽTT panašias problemas keliančias bylas Vyriausybei perduoda sujungęs didesnę ar mažesnę peticijų skaičių, kas jau leidžia konstatuoti esant kai kurias Lietuvos teisinės sistemos ydas. Tai patvirtina pastarųjų metų tendenciją, kad didėja Vyriausybei perduodamų peticijų prieš Lietuvą apimtis, jų turinys tampa vis sudėtingesnis teisiniu požiūriu.

2.4. 2014 m. liepos 16 d. Teisės ir teisėtvarkos komitetas posėdyje domėjosi, ar valstybinio turizmo departamento atliekama turizmo paslaugų teikėjų veiklos priežiūra atitinka vartotojų teisėtus interesus.

Teisės ir teisėtvarkos komitetas, reaguodamas į Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos informaciją apie kelionių organizatoriaus UAB „Go Planet Travel“ nemokumą, dėl kurio nukentėjo apie 2000 turizmo paslaugų vartotojų, taip pat į kitą viešojoje erdvėje pateikiamą informaciją apie susirūpinimą keliančią situaciją turizmo paslaugų rinkoje surengė pasitarimą dėl kelionių organizatoriaus UAB „Go Planet Travel“ nemokumo pasekmių vartotojų teisių apsaugos srityje.

Pasitarimo metu buvo keliami klausimai dėl poreikio tobulinti teisinį reguliavimą, siekiant apsaugoti turistus nuo neigiamų pasekmių kelionių organizatoriui tapus nemokiu, taip pat analizuotos šiuo metu Lietuvos Respublikos turizmo įstatyme įtvirtintos Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos turizmo paslaugų rinkos dalyvių priežiūros funkcijos ir poreikis šias funkcijas išplėsti siekiant geriau užtikrinti turizmo paslaugų vartotojų teises ir teisėtus interesus. Taip pat buvo keliami klausimai, kaip galima būtų paspartinti turistų grąžinimą į Lietuvą siekiant išvengti turistų palikimo nežinioje svečioje šalyje, esant alinančioms oro sąlygoms ir pan.

Pasitarime dalyvavo Teisingumo ministerijos, Ūkio ministerijos, Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos, Lietuvos turizmo rūmų, Lietuvos turizmo asociacijos atstovai. Pasitarimo dalyviai apsikeitė nuomonėmis dėl esamos padėties turizmo paslaugų rinkoje ir galiojančio šios srities teisinio reguliavimo.

Apibendrinamas pasitarimo metu išsakytas nuomones, Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas pažymėjo, kad dėl situacijos turizmo paslaugų rinkoje reikalinga platesnė diskusija su Seimo nariais, dirbančiais komitetuose, atsakinguose už ūkio srities kontrolę bei verslo priežiūrą. Komiteto pirmininko nuomone atitinkamoms išvadoms dėl teisinio reguliavimo tobulinimo bei turizmo paslaugų vartotojų teisių stiprinimo poreikio reikalinga išsamesnė diskusija.

3. PAREIŠKIMŲ IR RAŠTŲ NAGRINĖJIMAS

Teisės ir teisėtvarkos komitete gaunamuose raštuose, laiškuose keliamos įvairios problemos, dalis jų Komitetui priskirtais klausimais, dalis – ne. Prie pastarųjų galima būtų paminėti įstatymų nepaisymo sveikatos apsaugos sistemoje, neteisėtų savavališkų statybų klausimus, nuosavybės teisių į žemę atkūrimo eigos, vaiko teisių apsaugos, socialinių garantijų, komunalinių paslaugų apmokėjimo, bankų veiklos, švietimo įstaigų darbuotojų apmokėjimo tvarkos klausimus.

Komitetas išnagrinėjo valstybės institucijų, visuomeninių organizacijų raštus bei piliečių laiškus įvairiais klausimais, tačiau daugiausiai buvo kreiptasi šiais klausimais:

1) prašoma informuoti apie priimtus įstatymus; teikiama siūlymai keisti įstatymus ar kitus teisės aktus bei prašoma pateikti galiojančių teisės aktų išaiškinimus;

2) skundžiamasi teismų priimtais sprendimais; keliamos teismų sprendimų vykdymo problemos; prašoma spręsti teisėjų atsakomybės klausimus; prašoma įvesti visuomeninių teisėjų (tarėjų) institutą; dėstomi probleminiai klausimai dėl situacijos Lietuvos teismų ekspertizių centruose;

3) skundžiamasi Generalinės prokuratūros, apygardų prokuratūrų prokurorų procesiniais veiksmais, keliamas žemesnės grandies prokurorų darbo kontrolės trūkumo klausimas; atkreipiamas dėmesys į galimai netinkamą prokuratūros veiklos organizavimą;

4) keliamos problemos, susijusios su ikiteisminių tyrimų atlikimu bei probacijos funkcijų vykdymu, įgyvendinant Probacijos įstatymą; prašoma padėti, kad ikiteisminis tyrimas būtų atliekamas išsamiai, o pareigūnai vilkinę tyrimą būtų patraukti atsakomybėn.

5) skundžiamasi valstybės pareigūnų, policijos pareigūnų, , pataisos įstaigų administracijos veiksmais prieš nuteistuosius; skundžiamasi blogomis nuteistųjų laikymo sąlygomis bausmės atlikimo vietose; teiraujamasi dėl nuteistiesiems skirtų valstybinių išmokų dydžių; dėl nuteistųjų lygtinio paleidimo tvarkos bei paleidimo galimybės asmenims, nuteistiems iki gyvos galvos;

6) skundžiamasi neteisėtu kriminalinės žvalgybos priemonių taikymu; teiraujamasi dėl pareigūnų neteisėtais veiksmais padarytos žalos atlyginimo;

7) laiškuose taip pat teiraujamasi dėl pareigūnų ir karių valstybinių pensijų sumažinimo teisėtumo taip pat pensijų atstatymo ir kompensavimo tvarkos nustatymo; dėl smurto prieš moteris ir šeiminių smurto prevencijos bei kovos su juo.

4. TARPTAUTINIAI RYŠIAI

4.1-4.2. Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas Julius Sabatauskas ir komiteto narys Vitalijus Gailius 2014 m. balandžio 23-25 d. Baltijos Asamblėjos prezidentės Laine Randjārv ir Estijos Riigikogu Teisės komiteto kvietimais viešėjo Taline (Estijos Respublika)

4.1. 2014 m. balandžio 24 d. įvyko susitikimas su Estijos Teisingumo ministru Andres Anvelt, Estijos Riigikogu Teisės komiteto pirmininku Neeme Suur, pirmininko pavaduotoju Marko Pomerants ir komiteto nariu Kalle Jents, taip pat įvyko susitikimas su Lietuvos ambasadoriumi Estijos Respublikoje Neilu Tankevičiumi.

Susitikimo su Estijos Respublikos Teisingumo ministru Andres Anvelt metu daugiausia dėmesio buvo skiriama Estijos teismų sistemos reformai aptarti. Estijos Teisingumo ministras ir kiti Estijos Teisingumo ministerijos atstovai išsamiai pristatė Estijoje įvykdytą teritorinę ir procesinę teismų reformą, pažymėdami, kad šiuo metu procesinė teismų reforma įgyvendinta ne visuose teismuose.

Estijos Teisingumo ministerijos atstovai išsamiai supažindino taip pat su teisėjų skyrimo procedūromis Estijoje. Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto nariai taip pat pasidalino informacija apie skyrimo į teisėjo pareigas procedūromis Lietuvoje. Pastebėtina tai, kad Estijoje, vykdant teisėjų atrankas į konkretų teismą, kompetentinga teisėjų atrankos komisija Respublikos Prezidentui pateikia tik vieną geriausiai įvertintą kandidatą, taigi, priešingai nei Lietuvoje, Estijoje Respublikos Prezidentas neturi galimybės rinktis iš atrinktų kandidatų sąrašo.

Estijos Teisingumo ministerijos atstovai domėjosi Lietuvoje egzistuojančiu vaikų išlaikymo fondu ir susijusiu teisiniu reguliavimu, nes Estijoje analogiškas klausimas yra svarstomas šiuo metu. Estijos Riigikogu Teisės komiteto nariai informavo, kad šiuo metu sprendžiamas klausimas dėl greitųjų kreditų problemos, nes galiojantis šios srities teisinis reguliavimas yra labai liberalus. Estijoje greituosius kreditus siūlančios įmonės nelaikomos finansų rinkos dalyviais.

Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto atstovai domėjosi generalinio prokuroro statusu Estijoje. Kaip informavo Estijos Teisingumo ministras, administracine prasme generalinis

prokuroras yra Teisingumo ministerijos struktūroje. Generalinis prokuroras Estijoje skiriamas 5 metas. Jo kandidatūrą pasiūlo Teisingumo ministerija ir ją svarsto Estijos parlamento Teisės komitetas. Estijos Riigikogu Teisės komiteto nariai informavo, kad 2004 m. įvykdyta didelė prokuratūros sistemos reforma Estijoje, padidinti atlyginimai prokurorams, sumažintas prokurorų skaičius. Estijos Teisės komiteto narių nuomone, Estijoje tiek parlamentas, tiek vyriausybė supranta esant per daug biurokratijos ir kryptingai stengiasi ją mažinti įvairiose srityse, įskaitant ir teisėtvarkos bei teisingumo vykdymo sritis.

Estijos Teisės komiteto ir Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto nariai pasidalino patirtimi siekiant užkirsti kelią plisti smurtui artimoje aplinkoje. Estijos Riigikogu Teisės komitetas supažindino su jo darbu, atliekamomis funkcijomis. Pastebėtina, kad Estijoje, Aukščiausiasis teismas, nagrinėdamas konstitucinės justicijos bylas, visuomet kreipiasi į Riigikogu Teisės komitetą ir prašo pateikti savo nuomonę nagrinėjamu klausimu. Susitikimo metu taip pat buvo pasidalinta patirtimi reglamentuojant valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimą.

4.2. 2014 m. balandžio 25 d. Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas Julius Sabatauskas ir komiteto narys Vitalijus Gailius dalyvavo trišalėje Baltijos Asamblėjos, Šiaurės Tarybos ir Beniliukso parlamento konferencijoje „Daugiamatė partnerystė siekiant užkirsti kelią prekybai žmonėmis“, kurioje taip pat dalyvavo Baltijos Asamblėjos nariai, Estijos ir Latvijos parlamentų atstovai, Šiaurės Tarybos atstovai, Beniliukso parlamento nariai, Beniliukso sąjungos atstovai, Baltijos jūros parlamentinės konferencijos atstovai, ekspertai ir kiti svečiai.

Pirmoji konferencijos dalis buvo skirta pasiekimams, rezultatams ir nesėkmėms kovos su prekyba žmonėmis srityje nuo 2008 m. aptarti.

Antroji konferencijos teminė dalis buvo skirta prekybos žmonėmis tendencijoms, t. y. formoms, maršrutams, tiekimo grandinei, paklausai ir prevencijos mechanizmams, aptarti.

Paskutinioji konferencijos dalis buvo skirta aptarti nacionalines ir regionines pastangas kovojant su nauja vergijos forma – prekyba žmonėmis: galimas ir būtinas priemonės, siekiant pažangos kovoje su prekyba žmonėmis.

4.3. 2014 m. gegužės 22 d. Teisės ir teisėtvarkos komiteto nariai Seime susitiko su Kovos su prekyba žmonėmis ekspertų grupės (GRETA) atstovais. GRETA atstovai domėjosi politikos tendencijomis kovos su prekyba žmonėmis srityje, taip pat koks dėmesys skiriamas kovai su prekyba žmonėmis tvirtinant valstybės biudžetą bei parlamentarų, ypač išrinktų vienmandatėse rinkimų apygardose, vaidmeniu šviečiant visuomenę apie prekybą žmonėmis (jos grėsmės, prevencinės priemonės, pagalba aukoms ir pan.) rinkiminėse apygardose.

4.4. 2014 m. birželio 5 d. Teisės ir teisėtvarkos komiteto nariai Seime susitiko su Europos Tarybos valstybių prieš korupciją grupės (GRECO) nariais. Susitikimo metu buvo

kalbama apie Lietuvos atsakymus į GRECO klausimyno dalį apie parlamento narių korupcijos prevenciją. GRECO ekspertai aiškinosi apie korupcijos lygį šalyje (kuris pastaraisiais metais pagerėjo trimis pozicijomis remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. veiklos ataskaita).

4.5. 2014 m. birželio 10 d. Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas Julius Sabatauskas Seime susitiko su Švedijos ambasadore Cecilia Ruthström-Ruin ir JAV ambasadorės pavaduotoju Robert Silberstein. Svečiai domėjosi komitete svarstomais teisės aktų projektais, susijusiais su tos pačios lyties asmenų santuoka bei homoseksualių asmenų teisėmis ir laisvėmis.

5. KONFERENCIJOS, DISKUSIJOS, KITI RENGINIAI

5.1. 2014 m. balandžio 30 d. Teisės ir teisėtvarkos komitetas kartu su Europos informacijos biuru surengė diskusiją, skirtą Lietuvos Respublikos įstojimui į Europos Sąjungą, Europos dieni ir Lietuvos Respublikos narystės Europos Sąjungoje 10-mečiui pažymėti, tema „Ar Tautos valią saisto narystės Europos Sąjungoje įsipareigojimai?“.

Diskusiją moderavo ir įžanginį žodį tarė Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas Julius Sabatauskas. J. Sabatauskas atkreipė dėmesį, kad pastaruoju metu vis dažniau reiškiasi iniciatyvos dėl referendumų organizavimo, kuriuose siūloma pasisakyti dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos pakeitimų, keliančių pagrįstų abejonių dėl jų atitikties Lietuvos Respublikos įsipareigojimams, prisiimtiems stojant į Europos Sąjungą. Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas iškėlė hipotetinį klausimą, ar referendumų iniciatoriai ir juos palaikantieji nepamiršo daugiau nei prieš dešimtmetį, 2003 m. gegužės 10 ir 11 dienomis įvykusiame referendume, pareikštos Tautos valios, kad Lietuvos Respublika būtų Europos Sąjungos narė su visais iš šios narystės kylančiais įsipareigojimais?

Savo įžvalgomis atsakant į diskusijos organizatorių iškeltą klausimą „Ar Tautos valią saisto narystės Europos Sąjungoje įsipareigojimai?“ pasidalino Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos generalinis direktorius Deividas Kriaučiūnas, Seimo narys, habil. dr., profesorius Povilas Gylys bei Mykolo Romerio universiteto Konstitucinės ir administracinės teisės instituto docentė dr. Inga Daukšienė.

Po pranešimų buvo suteikta galimybė diskusijos svečiams užduoti klausimus ir išsakyti savo nuomonę. Kaip pripažino ir pats diskusijos moderatorius, Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas Julius Sabatauskas, diskusijai iškeltas klausimas išties yra provokacinis, tačiau diskusijos organizatoriai, numanę kilsiant aštrią diskusiją, nepabijojo jo iškelti. Diskusijos pranešėjai sulaukė labai daug diskusijos svečių klausimų, taip pat diskusijos svečiams buvo suteikta galimybė išsakyti savo nuomonę diskusijai iškeltu klausimu.

5.2. 2014 m. gegužės 9 d. Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas kartu su Lietuvos teisininkų draugija organizavo penktąjį Lietuvos teisininkų kongresą „Teisinės institucijos modernioje visuomenėje“, skirtą Lietuvos teisininkų draugijos 25-mečiui paminėti. Kongreso tikslas buvo – sukviesti įvairių teisinių institucijų vadovus diskusijai apie Lietuvos teisininkų ir teisinių institucijų vietą šiuolaikinėje visuomenėje, jų teises ir pareigas, veiklos garantijas, tarpinstitucinę sąveiką ir tarpusavio bendradarbiavimą, santykį su kitomis valstybės institucijomis, veiklos galimybes ir atsakomybę Lietuvos narystės Europos Sąjungoje perspektyvoje bei veiklos probleminius aspektus.

Kongrese pranešimus skaitė žymūs teisininkai ir svarbiausių teisinių institucijų vadovai: L.e.p. Konstitucinio Teismo pirmininkas Dainius Žalimas, Aukščiausiojo Teismo pirmininkas Gintaras Kryževičius, generalinis prokuroras Darius Valys, policijos generalinis komisaras Saulius Skvernelis, Vyriausiojo administracinio teismo teisėja doc. Dr. Skirgalė Žalimienė, Notarų rūmų pirmininkas Marius Stračkaitis, Advokatūros tarybos, Antstolių rūmų atstovai ir kiti.

Kongresas buvo tiesiogiai transliuojamas Seimo interneto svetainėje ir televizijos programa „Seimas – tiesiogiai“.

III. PRIORITETINIAI DARBAI, KURIE PLANUOJAMI ATLIKTI 2014 M. SEIMO RUDENS (V) SESIJOJE

Administracinių nusižengimų kodekso projektas ir su juo susiję projektai

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso projekto Nr. XIP-3600(2) (toliau – ANK) tikslas – reglamentuoti fizinių asmenų administracinę atsakomybę Lietuvos Respublikoje, atibojant ją nuo baudžiamosios atsakomybės, užtikrinant esmines administracinės atsakomybės savybes – greitą ir paprastą procesą, pirmenybės teikimą nerepresinėms poveikio priemonėms, poveikio priemonių adekvatumą padarytam teisės pažeidimui.

Su ANK projektu yra teikiami ir jį lydintys įstatymų projektai:

Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo 8 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIP-3601 tikslas – tinkamai įgyvendinti nepilnamečių administracinės atsakomybės nuostatas, išplečiant subjektų ratą, galinčių kreiptis į vaiko nuolatinės gyvenamosios vietos savivaldybės administracijos direktorių su prašymu dėl vaiko minimalios priežiūros priemonės ar vidutinės priežiūros priemonės skyrimo, pakeitimo, pratęsimo arba panaikinimo.

Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 47, 273, 281, 284 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir Kodekso papildymo 273(1) straipsniu įstatymo projekto Nr. XIP-3602 tikslas – suderinti baudžiamojo įstatymo nuostatas su naujai rengiamo ANK projekto nuostatomis, siekiant tinkamai atriboti baudžiamąją atsakomybę už tam tikrų nusikalstamų veikų padarymą nuo tų teisės pažeidimų, kuriuos padarius asmeniui iškyla administracinė atsakomybė, taip užtikrinant efektyvų baudžiamojo įstatymo ir ANK taikymą praktikoje, taip pat įteisinti baudžiamąją atsakomybę už kai kurias nusikalstamas veikas (kurios prieš tai užtraukdavo administracinę atsakomybę), įvertinant tokių veikų pavojingumo pobūdį ir laipsnį, jų paplitimo mastą, kartu sugriežtinant teisinę atsakomybę..

Vidaus tarnybos statuto bei Policijos veiklos įstatymo pakeitimai

Seimo valdybos 2012 m. gegužės 16 d. sprendimu Nr. SV-S-1593 sudaryta darbo grupė patobulino Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIP-4701 (toliau – Vidaus tarnybos statuto projektas) ir 2013 m. gruodžio 9 d. raštu Nr. V-2013-8394 informavo Seimo valdybą, kad darbo grupė darbą atliko ir siūlo Seimui svarstyti patobulintą naujos redakcijos Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymo projektą.

Atsižvelgiant į tai, kad buvo gauta daug Teisės departamento, Vidaus reikalų sistemos profesinių sąjungų, kitų suinteresuotų institucijų pastabų ir pasiūlymų, Vidaus tarnybos statuto projekto nuostatų svarstymas darbo grupių posėdžiuose užsitęsė.

Darbo grupė surengė 24 posėdžius, kurių metu tobulinant Vidaus tarnybos statuto projektą dalyvavo ne tik darbo grupės nariai, bet ir Vidaus reikalų ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos specialistai, Vidaus reikalų sistemos profesinių sąjungų atstovai. Tobulinant Vidaus tarnybos statuto projektą, atsižvelgta į Seimo nutarimo „Dėl statutinių valstybės tarnautojų tarnybos, socialinių garantijų ir darbo apmokėjimo tobulinimo gairių patvirtinimo“ Nr. XII-209 nuostatas, t.y. nustatytas vieningas vidaus tarnybos teisinių santykių reguliavimas, patikslintas specifinių tarnybos ypatumų reglamentavimas, įtvirtinta vieninga visiems vidaus tarnybos sistemos pareigūnams taikoma socialinių garantijų ir darbo užmokesčio sistema, suvienodinta pareigūnų tarnybinės veiklos vertinimo sistema, nustatyta vieninga skiriamų vadovų ir jų pavaduotojų skyrimo į pareigas tvarka.

Atsižvelgiant į tai, kad tarnybos vidaus tarnybos sistemoje teisinius santykius reglamentuoja ne tik Vidaus tarnybos statutas, kai kurios Valstybės tarnybos įstatymo nuostatos, bet ir specialieji įstatymai bei siekiant suderinti naujos redakcijos Vidaus tarnybos statuto projekto nuostatas su vidaus reikalų įstaigų veiklą reglamentuojančiais specialiaisiais įstatymais, kartu parengti ir teikiami šie įgyvendinamieji teisės aktai: Policijos veiklos įstatymo pakeitimo

įstatymo projektas Nr. XIIP-1352; Valstybės tarnybos įstatymo 4 straipsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1353; Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1354; Vadovybės apsaugos įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1355; Valstybės sienos apsaugos tarnybos įstatymo 12 ir 13 straipsnių įstatymo projektas Nr. XIIP-1356; Viešojo saugumo tarnybos įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1357; Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1358.

**Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo projektas ir su juo
susijusio Konstitucinių įstatymų sąrašo konstitucinio įstatymo pakeitimo projektas**

Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo projekto (toliau – Konstitucinis įstatymas) pagrindinis tikslas, įvardytas Konstitucinio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje, yra užtikrinti, kad valdžios sektoriaus finansai būtų tvarkomi taip, kad vidutiniu laikotarpiu valdžios sektorius būtų perteklinis arba artimas subalansuotam. Konstitucinis įstatymas perkelia daugelį dabar galiojančio Fiskalinės drausmės įstatymo nuostatų ir sąvokų.

Lietuvos Respublikos konstitucinių įstatymų sąrašo konstitucinio įstatymo 2 straipsnio papildymo konstitucinio įstatymo projektas parengtas siekiant įtraukti Konstitucinį įstatymą į Lietuvos Respublikos konstitucinių įstatymų sąrašą.

**III. SVARBIAUSI DARBAI, KURIUOS KOMITETAS PLANUOJA ATLIKTI
PARLAMENTINĖS KONTROLĖS SRITYJE**

1. Komitetas, įgyvendindamas parlamentinės kontrolės funkciją, planuoja antrąjį šiais metais, išplėstinį posėdį, skirtą Europos žmogaus teisių teismo sprendimams prieš Lietuvą, jų vykdymo problematikai ir kitiems susijusiems klausimams aptarti. Šio posėdžio metu analizuojami Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos pažeidimų prevencijos klausimai, naujausi Europos žmogaus teisių teismo priimti sprendimai bylose prieš Lietuvą ir naujai perduotos bylos.

2. Komitetas planuoja tarpinstitucinio pasitarimo (vykusio 2014 m. birželio 11 d.) tęsinį dėl iš Lietuvos Respublikos piliečių, gyvenančių užsienio valstybėse, kompetentingų užsienio valstybių institucijų paimtų vaikų. 2014 m. birželio 11 d. vykusiam pasitarime buvo konstatuota būtinybė skatinti Norvegijos Karalystę ratifikuoti 1996 m. spalio 19 d. Hagos konvenciją dėl

jurisdikcijos, taikytinos teisės, pripažinimo, vykdymo ir bendradarbiavimo tėvų pareigų ir vaikų apsaugos priemonių srityje. Taip pat Teisingumo ministerijai pavesta įvertinti poreikį tobulinti Civilinio proceso kodeksą, siekiant įtvirtinti aiškią ir supaprastintą jurisdikcijos perėmimo tvarką, bei pritarta būtinybei šviesti Lietuvos Respublikos piliečius išvykstančius gyventi į užsienio valstybes apie tose valstybėse galiojančius teisės aktus vaiko teisių apsaugos srityje bei galimybes šeimoms, turinčioms problemų dėl vaiko teisių galimų pažeidimų, ginti savo teises ir teisėtus interesus bei gauti visą įmanomą teisinę pagalbą.

Komiteto pirmininkas

Julius Sabatauskas